

Mertens Daggecko

(*Phelsuma robertmertensi*)

Skötsel och fakta

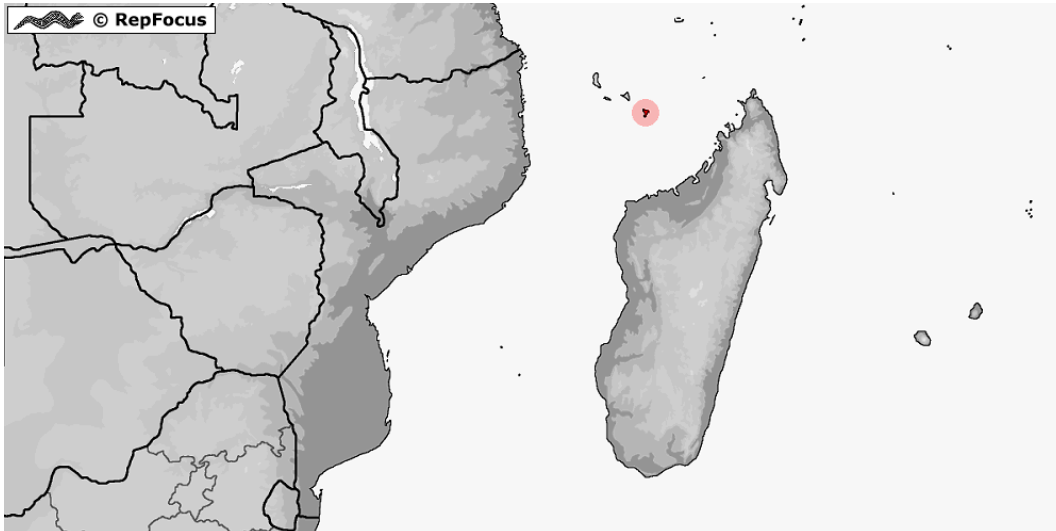
Släktet *Phelsuma* (daggeckos) innehåller över 50 arter, där i stort sett alla är dagaktiva och trädlevande.

Mertens daggecko (*Phelsuma robertmertensi*) finns i naturen endast på ön Mayotte, i ögruppen Komorerna utanför Madagaskar.

Liksom de flesta andra *Phelsuma*-arter är *P. robertmertensi* både dagaktiv och trädlevande. Arten har fått sitt namn efter herpetologen Robert Mertens (1894-1975), en Ryskfödd herpetolog som arbetade större delen av sitt liv på Senckenberg-museet i Frankfurt, Tyskland.

Daggeckos är vackra ödlor som gör sig väldigt bra i välplanterade terrarium. Det är dock inte ödlor man bör hantera mer än absolut nödvändigt då de flesta arterna är små, och lätt tappar svansen.

Alla arter i släktet *Phelsuma* står med på bilaga B av EU:s CITES-förordning (med undantag för en art som är A-listad). Det krävs alltså ett utförligt härstamningsintyg för att få lov att utföra kommersiella aktiviteter som att köpa eller sälja daggeckos.

© Rune Midtgaard, www.repfocus.dk

Utseende

Phelsuma robertmertensi är som många andra daggeckos grön med gulaktig buk utan mönster. Det finns ofta en turkos/blåaktig fläck i nacken, och även svansen kan hos vissa individer få en blåare nyans.

Tårna har välutvecklade häftlameller bestående av tusentals små hår organiserade i strukturer, vilket gör att Mertens Daggecko utan problem kan klättra på glas och andra släta ytor.

P. robertmertensi är en liten gecko, vuxna individer är runt 11 cm (total kroppslängd).

Svansen kan släppas (s.k. autotomi) om ödlan blir skrämmd, speciellt vid hantering. I naturen är detta ett försvar mot att bli uppäten.

I fångenskap kan arten bli åtminstone 10 år gammal.

Livsmiljö

P. robertmertensi är en tropisk art som primärt lever på träd och buskar (upp till 9 meter över marken) i skogar samt längs flodbankar.

Temperaturerna i artens utbredningsområde fluktuerar över dygn och år, som regel ligger temperaturerna omkring 25-30°C dagtid och omkring 21-25°C nattetid.

I fångenskap bör man sträva efter en dagstemperatur mellan 24-26°C på botten av terrariet och 28-30°C högst upp i terrariet. Nattemperaturen kan få lov att sjunka till 23-26°C. Temperaturerna kan sänkas några grader under vintern, men nattemperaturen bör aldrig understiga 20°C.

I terrarium

För att försöka återskapa artens naturliga habitat krävs ett välplanterat högre terrarium inrett för att skapa ordentligt med klättermöjligheter samt möjlighet för djuren att gömma sig ovanför marknivå (grenar, korkbarksrör, större blad etc.). Bottenmaterialet bör hålla fukt bra och kan utgöras av ett rejält lager med t.ex. en blandning av jord, kokosfibrer och lite sand, med torra löv på toppen. Bottenmaterialet bör vara fuktigt, men aldrig riktigt blött. Vill man ha mer dränering kan man ha ett lager med lecakulor i botten. För att undgå problem med uttorkning behöver man kontinuerligt tillföra vatten till terrariet, genom att duscha, och eventuellt även vattna runt växternas rötter. Det kan vara svårt att få till en miljö med en konstant hög luftfuktighet (70%-80%) utan att det blir för blött, eller ventilationen blir för dålig, så generellt bör man fokusera på att höja luftfuktigheten rejält tidigt på morgonen och eventuellt även sent på kvällen, för att sedan låta den falla något under dagen. Spraya terrariet, antingen manuellt eller med hjälp av ett regnsystem för att få upp luftfuktigheten, och samtidigt stimulera djuren till aktivitet, vätskeintag och födosökande. Mät luftfuktigheten med en digital, handhållen hygrometer. Terrariet bör ha ventilationsnät både på sidorna och i taket för att säkerställa god luftcirkulation.

Rent vatten ska alltid finnas tillgängligt i någon form av vattenskål. Då daggeckos är trädlevande bör vattenskålen placeras hängande, alltså inte på botten av terrariet. De flesta daggeckos dricker dock sällan ur vattenskål utan får den vätska de behöver genom att dricka droppar från blad.

Tänk på att *P. robertmertensi* är en liten art, och lätt tar sig ut genom för grovmaskiga nät/galler, eller genom glipor mellan skjutglas etc. Var noga med att rymningssäkra terrariet noggrant innan du släpper in dina geckos!

Pasteurs daggecko fungerar som regel bra i par (en hane tillsammans med en hona), förutsatt att ödlorna är könsmogna innan man introducerar dem för varandra. Hanar bör aldrig hållas tillsammans, och även honor kan vara väldigt territoriella mot andra honor.

Belysning

Som alla andra reptiler bör man till alla daggeckos skapa en belysning som tillåter en naturlig dygnsrytm, bidrar med UV-ljus, samt åstadkommer en temperaturgradient.

Daggeckos placeras i Fergusonzon 2-3, och UV-index i terrariet bör ligga mellan 2 och 3 högst upp i den del av terrariet som exponeras för UV-ljus. Vi rekommenderar ett T5-lysrör, t.ex. Arcadia shadedweller placerat ovanpå ett nättak, eller hängandes inne i terrariet (beroende på terrariets storlek och utformning etc.). UV-ljuset bör täcka ca 50% av terrariet, och det är viktigt att skapa möjlighet för ödlorna att röra sig mellan skugga och ljus. Det är så de "solar" i naturen.

Temperaturgradienten bör vara både vertikal och horisontell, och skapas enklast genom att använda sig av en svag halogenlampa för värme i ena hörnet av terrariet. Sikta på en maxtemperatur, på en gren eller liknande högt upp i terrariet, rakt under lampan, på ca 30-35°C. Gradienten bör sedan avta både i sid- och höjddled, till ca 24-26 °C på terrariets botten. Vid behov kan värmelampan kopplas till en termostat, eller en sladdimmer. Mät temperaturerna i terrariet regelbundet, använd en handhållen ir-termometer (sk. "tempgun") för mätning. Tänk på att det är lättare att åstadkomma en bra temperaturgradient i ett terrarium med större volym.

Till allmänbelysning passar en LED-ramp med vitt ljus (t.ex. Arcadia jungle dawn) bäst. De har ett ljusspektrum som även reptiler troligen uppfattar som mest naturligt. Antalet belysningstimmar bör ligga på ca 14 timmar under större delen av året, och kan sedan successivt dras ner till ca 10 timmar under 3 månader på vintern.

På natten släcks all belysning. Blir det för kallt i terrariet på natten kan man använda sig av t.ex. en Arcadia deep heat projector, eller en värmematta (värmemattor bör dock naturligtvis aldrig användas som primär värmekälla under dagtid, utan endast för att öka temperaturen under natten).

Enligt Jordbruksverkets bestämmelser (L80) krävs ett terrarium på 0,06 m² med en höjd på minst 0,25 m till trädlevande ödlor med en kroppslängd upp till 15 cm. Observera att längden mäts från nos till svansspets, och om svansen saknas ska längden av svansen (om den inte hade tappats) uppskattas och medräknas.

Vi rekommenderar dock ett klart större terrarium, t.ex. 60x45x60.

Föda

Daggeckos är allätare (omnivor) som i naturen framför allt lever av insekter och andra leddjur, frukt och nektar.

I fångenskap bör den primära delen av födan utgöras av olika typer av foderinsekter. Se till att variera dieten genom att ge så många olika typer av foderinsekter som möjligt.

Detta kan kompletteras med någon form av färdig diet, ofta omnämnda som "crested gecko diets" (förkortat CGD), samt frukt såsom papaya och mango någon gång ibland.

Ödlorna bör utfodras ca 3 dagar/vecka och ett matningsschema kan t.ex. se ut såhär:

Måndag och fredag – Insekter

Onsdag – GCD eller frukt

Lördag och söndag – ingen mat

Alla foderinsekter (med undantag för bananflugor och andra foderspecialister) bör gut-loadas med t.ex. Arcadia InsectFuel i 24-48 timmar innan de används, och pudras med calciumtillskott innan matning. Larver av olika slag (t.ex. mjölmask) bör endast ges sporadiskt, och i mindre mängd. Tänk även på att anpassa storleken på foderdjuren efter storleken på ödlorna. Små daggeckos behöver mycket små foderdjur.

Matskålar bör, liksom vattenskålar, hängas upp så att djuren lätt kan hitta, och komma åt dem.

Det är vanligt att daggeckos blir överviktiga, speciellt om de får mycket söt frukt. Mata varierat och sparsamt.

Inköpslista för Daggeckos

- Ett väl tilltaget terrarium
- Grenuttag (med timer)
- Dimbar armatur med keramiksockel för värmelampa
- Värmelampa - halogen
- Eventuellt termostat eller sladdimmer
- UVB-belysning (förslagsvis Arcadia Pro T5-lysrör)

- Bottensubstrat
- Liten hängande vattenskål
- Rötter, grenar, korkbarksrör, levande växter mm. för inredning och gömställen
- IR-termometer
- Duschflaska och/eller regnsystem
- Vi rekommenderar även starkt att alla reptilägare införskaffar en UV-indexmätare samt en handhållen digital hygrometer, för att kunna säkerställa korrekta värden i terrariet.
- Foder (crested gecko diet och foderinsekter)
- Gråsuggor och hoppstjärtar till terrariet
- Mineral- och vitamintillskott till foderdjur

Reproduktion

Daggeckos kan bli könsmogna redan vid 9-10 månaders ålder (beroende på tillväxttakt), men det är klokt att låta djuren bli 18-24 månader innan man börjar avla på dem. Hanarna kan identifieras utifrån deras tydliga femoralporer – upphöjda fjäll på insidan av låren. De har dessutom som regel tydliga hemipenisbulor på undersidan av svansen, precis bakom kloaken.

Vid parning biter hanen sig fast i honans nacke eller kind. I de flesta fall är detta ingen fara, men om en hane är väldigt intensiv i sina parningsförsök, och inte låter honan vila kan man behöva separera ödlorna.

Honorna lägger som regel 2 ägg åt gången. Äggen klistras fast under blad, bark, grenar, eller i håligheter. Då det är lätt att skada äggen om man försöker ta loss dem är det oftast bäst att låta äggen kläckas i terrariet.

Äggen kan inkuberas vid ca 28°C och inkubationsperioden ligger då på ca 49-53 dagar. Ungarna blir ca. 19-22 mm och har i stort sett samma krav som de vuxna ödlorna när det kommer till miljö och utfodring etc. Var försiktig med att hålla många små ungar tillsammans, då de lätt kan stressa varandra samt skada varandras svansar.

Vidare läsning

Augros, S. et al. (2018);” Comparative perch heights and habitat plant usage of day geckos (*Phelsuma*) in the Comoros Archipelago (Squamata: Gekkonidae)”, Salamandra (54)
<http://www.markscherz.com/wp-content/uploads/Augros-et-al.-2018-Comparative-perch-heights-and-habitat-plant-usage-of-day-geckos-Phelsuma-in-the-Comoros-Archipelago-Squamata-Gekkonidae.pdf>

Generellt skötselråd *Phelsuma* sp. på engelska (daygecko.com)
http://www.daygecko.com/html/care_sheets.html

Generellt skötselråd *Phelsuma* sp. på engelska (hettarium.com)
<https://www.hettarium.com/a-46623985/lizard-care/phelsuma-sp-madagascar-daygekko-care/>

Utbredningskartor för *Phelsuma* spp.
<https://www.repfocus.dk/Phelsuma.html>

Bild på *Phelsuma*-arterna från Mayotte
<https://markscherz.tumblr.com/post/105175525563/the-day-geckos-of-mayotte-from-left-to-right>

